CONTRACTELE DE FURNIZARE DE CONŢINUT DIGITAL ŞI DE SERVICII DIGITALE

Ramona NICULCEA

CZU: 347.45/.47:366.63:004 ramonaniculcea@gmail.com

The evolution of e-commerce, driven by technological advancements, necessitates updated EU legislation, focusing on compliance and consumer rights within digital transactions. The critical distinction between digital content and services shapes withdrawal rights, as highlighted by the CJEU in case C-641/19. This scenario underscores the urgency for Moldova to adopt Directive 2019/770, aligning national law with EU standards to enhance consumer protection and market clarity in the digital economy.

Evoluția comerțului electronic în ultimii douăzeci de ani a schimbat fundamental modul în care afacerile interacționează cu consumatorii, remodelând peisajul retailului global și punând bazele unei noi economii digitale.

Contractului de conținut digital/serviciu digital este orice contract prin care comerciantul furnizează sau se angajează să furnizeze conținut digital sau un serviciu digital consumatorului și consumatorul plătește sau se angajează să plătească un preț. Conform Directivei 2019/770 [1], „conținutul digital” înseamnă date care sunt produse și furnizate în formă digitală, în timp ce „serviciul digital” înseamnă: (a) un serviciu care permite consumatorului să creeze, să proceseze, să stocheze sau să acceseze date în formă digitală; sau (b) un serviciu care permite partajarea sau orice altă interacțiune cu date în formă digitală încărcate sau create de consumator sau de alți utilizatori ai acelui serviciu.

Alexandru Bleoancă [2] definește contractul în formă electronică ca fiind o formă specială de informație juridică care adoptă un format electronic pentru a facilita prelucrarea eficientă prin mijloace informatice, oferind avantaje în încheierea contractelor între părți absente, spre deosebire de contractele tradiționale.

Tudorache Mihaela [3], în contextul Noului Cod civil, clasifică contractele electronice în funcție de obiectul lor: contracte pentru bunuri fizice comandate online dar livrate tradițional, contracte pentru servicii (exemplu: servicii bancare electronice), și contracte pentru bunuri intangibile (cum ar fi software sau muzică), care sunt comandate, plătite și livrate online.

În literatura de specialitate, se observă o încercare de clasificare a bunurilor digitale după originea lor (generate de utilizator sau oferite de custode), drepturile asociate utilizatorului (drepturi de autor, drepturi de creanță, sau acces la conținut fără drepturi de proprietate), și natura patrimonială (bunuri cu valoare economică, bunuri fără valoare patrimonială, sau bunuri mixte). Aceste clasificări reflectă diversitatea și complexitatea mediului digital și necesitatea unei abordări adaptate în drep-

tul proprietății. Se dezbate, de asemenea, dacă bunurile digitale ar trebui incluse în clasificarea tradițională a bunurilor ca tangibile sau intangibile, dată fiind existența abstractă dar și potențiala valoare economică a multora dintre ele. Astfel, conceptul de proprietate digitală se extinde la o varietate de conținuturi și conturi stocate digital, subliniind necesitatea unei analize juridice adaptate la realitățile tehnologice contemporane.

Distincția dintre contractele de conținut digital online și serviciile digitale este esențială pentru dreptul de retragere. În timp ce consumatorii pot renunța la serviciile digitale în 14 zile, conținutul digital online, cu anumite condiții, exclude această opțiune. În cauza C-641/19 PE Digital CJUE [3] a abordat interpretarea dreptului de retragere în contextul contractelor digitale. CJUE a decis că un test de personalitate online nu constituie „furnizarea de conținut digital", menținând astfel dreptul de retragere al consumatorului. Această hotărâre clarifică aplicarea dreptului de retragere, protejând drepturile consumatorilor în tranzacțiile digitale și subliniind necesitatea transparenței contractuale.

Contractele de furnizare de conținut digital și servicii digitale sunt cele prin care se furnizează consumatorilor conținut digital, cum ar fi software-ul, aplicațiile, muzica, filmele, sau servicii digitale, precum serviciile de streaming sau cloud computing. Un aspect unic al acestor contracte este includerea, pe lângă plățile monetare, și furnizarea de date personale ca parte a contraprestației.

Conformitatea cu contractul este esențială în aceste tranzacții, conținutul digital sau serviciile digitale trebuie să corespundă descrierii, cantității și calității specificate în contract. Aceasta implică asigurarea funcționalității, compatibilității, interoperabilității și actualizărilor necesare pentru menținerea serviciului sau conținutului în mod relevant și sigur.

Drepturile și obligațiile părților sunt, de asemenea, aspecte importante. Profesioniștii sunt obligați să furnizeze conținutul digital sau serviciul digital în conformitate cu contractul, inclusiv orice actualizări necesare. Consumatorii pot fi obligați să instaleze actualizările și să respecte termenii contractului.

În caz de neconformitate, consumatorii au dreptul la remedii adecvate, cum ar fi repararea sau înlocuirea conținutului/serviciului, reducerea prețului sau rezilierea contractului. Protecția datelor personale este importantă, mai ales când acestea sunt folosite ca parte a contraprestației. Respectarea regulamentelor GDPR [4] este esențială pentru gestionarea responsabilă și transparentă a acestor date.

Actualizările și modificările trebuie să fie clar specificate în contract, profesioniștii sunt responsabili pentru furnizarea actualizărilor de securitate și a altor actualizări necesare pentru menținerea conformității și securității produsului sau serviciului.

Aspectele legate de interoperabilitate și compatibilitate trebuie să fie prevăzute în contracte, iar povara probei în caz de litigiu privind conformitatea cade, în general, asupra profesionistului.

Respectarea drepturilor de proprietate intelectuală ale terților este, de asemenea, esențială, iar clauzele contractuale ar trebui să fie redactate într-un limbaj clar și ac-

cesibil, evidențiind drepturile și obligațiile fiecărei părți, inclusiv aspectele legate de confidențialitate și utilizarea datelor.

În Republica Moldova, comerțul electronic este reglementat prin Legea nr. 284/2004 și Codul Civil, definind activitățile de vânzare, executare a lucrărilor, sau prestare a serviciilor efectuate electronic. Contractele electronice sunt guvernate de Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronica și serviciile de încredere și pot fi încheiate folosind mijloace electronice conform legislației civile. Modificările aduse Codului civil prin Legea nr.133/2018 au clarificat aspecte legate de forma electronică a actelor juridice și semnăturile electronice, stabilind valoarea juridică a acestora și asimilându-le cu actele în formă scrisă.

Legea privind comerțul interior (Legea 231/2010) stipulează condițiile pentru desfășurarea comerțului electronic, iar un magazin online funcționează pe principii similare cu cele ale unui magazin fizic, dar în spațiu virtual. Republica Moldova a reglementat, de asemenea, confirmarea încheierii contractelor la distanță și a introdus protecții specifice pentru consumatori în Codul civil modernizat, evidențiind un interes crescut pentru regimul juridic al contractelor la distanță și protecția consumatorului. Se observă o atenție specială acordată relațiilor între profesioniști și consumatori, în special în contextul contractelor la distanță, cu un set nou de drepturi pentru consumatori. Codul civil modernizat a introdus conceptul de conținut și bun digital, clarificând condițiile de existență ale unui bun digital și rolul custodelui în gestionarea acestora.

Urmare cercetării abordate s-au conturat probleme în cadrul legislației naționale ce țin de reglementarea contractelor de furnizare de conținut digital și de servicii digitale: diferențierea contractelor, lipsa mecanismelor de protecție a consumatorilor, alinierea la standardele Uniunii Europene, adaptarea la tehnologiile emergente, securitatea datelor și confidențialitatea, reglementarea contractelor cu titlu gratuit, interoperabilitatea cu reglementările internaționale.

Recomandarea constă în elaborarea și aprobarea unei legi privind contractele de furnizare de conținut digital și de servicii digitale, în acest sens considerăm utilă transpunerea Directivei (UE) 2019/770.

Referințe:

1. Directiva 2019/770 a Parlamentului European și a Consiliului privind anumite aspecte ale contractelor pentru furnizarea de conținut digital și servicii digitale;
2. Bleoancă A. Ce este contractul în formă electronică? (I). În: Revista de Drept Comercial, 2010, nr. 3, p. 110- 122.
3. Tudorache M. Contractul încheiat prin mijloace electronice în reglementarea Noului Cod civil. Bucureşti: C.H. Beck, 2013, pag. 69.
4. Cauza C-641/19 a Curții de Justiție a Uniunii Europene EU vs PE Digital GmbH
5. Regulamentul general privind protecția datelor UE 2016/679.

Recomandat
***Dorin CIMIL**, dr., conf. univ.*